

Százezer koronás posztólopás Szegeden.

— A katonai rendőrség keresi a bünszövetkezetet. —

(Saját tudósítónktól.) A szövethiány és a ruhaszövetek óriási mérvű megrágulása már megtermelte Szegeden az első nagyarányú bűnügyet, amelynek alaposan összekuszált fonalait most igyekezik kibogozni a katonai rendőrség. A nagyarányú csalás, lopás és sikkasztás számai, amelyekből hozzávetőleges számítással mintegy 100.000 korona kára van a katonai kincstárnak, messze a múltba nyulnak. Valamenyri szereplőjét nem is lehet a bíróság elé állítani ma már. *de a főszereplőknek nyomában vannak, sőt megtörténtek az első letartóztatások is.* Az ügyről, amelynek eredményeit és részleteit a katonai rendőrség szigorúan titkolja, az alábbi tudósításunk számol be:

Néhány nappal ezelőtt följelentés érkezett a szegedi katonai rendőrségre, hogy hónapok óta rendkívül sok kincstári ruha tűnt el a raktárakból, de eltűntek ezenkívül nagymennyiségben földolgozatlan posztók is. A katonai rendőrség nyomozást indított ebben az ügyben és a nyomozás csakhamar szenzációs eredményeket produkált. Kiderült, hogy hatalmas mennyiségű katonai posztónemű került a polgári forgalomba, ahol azokat átfestés után méregdrága áron értékesítették. Rukáhat csináltattak a kiváló minőségű posztókból, máshol pedig *egész lakásokat szőnyegeztek föl a katonai posztókból és szövetekből.* Voltak helyek, ahol *egész gardrobot találtak* s minden egyes öltöny katonai szövetből és posztóból készült. Általában a jelek azt mutatják, hogy egész szövetség alakult a lopott katonai kelmék értékesítésére s ennek a szövetségnek tagjai katonák voltak. A ruháknak és egyéb ruhaneműeknek tolvajlása

azonban nem mehetett huzamosabb időn keresztül észrevétlenül. Minthogy mégis titokban maradtak a lopások hónapokon keresztül, valószínű, hogy a tolvajszövetségnek cinikosai voltak a katonai ruharaktáraknál is, ahol azok aztán hamisítással és csalással leplezték az üzelmeket.

A katonai rendőrség a napokban raziákat tartott a szegedi kelmefestő- és vegytisztító-műhelyekben, ahol minden katonai posztót lefoglaltak. Az így lefoglalt kincstári kelmék értesülésünk szerint horribilis mennyiségre rugnak. Most olyan irányban folytat nyomozást a katonai rendőrség, hogy kik voltak azok, akik a kelméket festetni vitték. Az eredmények — állítólag — megdöbbentőek, amennyiben *a névsorban szerepel több előkelő szegedi család és néhány magasrangú katonatiszt neve is.*

Azokban a festő-intézetekben, amelyek név nélkül, csak számra veszik föl a rendeléseket, detektívek figyelték meg azokat, akik a festeni vitt szövetekért jelentkeztek. Az illetőket természetesen igazoltatták és kifogják hallgatni arra vonatkozólag, hogy miképp jutottak hozzá a kincstári kelmékhez. A nyomozás nagy körültekintéssel folyik tovább.

Erdeklődtünk a szegedi katonai rendőrség parancsnokságánál a nyomozások eddigi eredményei iránt. Kérdéseinkre így válaszoltak:

— Fölvilágosítást csak a parancsnok ur adhat. Viszont azonban felsőbb utasításunk van, hogy a végzett nyomozásokról — bármilyenek is legyenek azok — információkat adnunk *nem szabad.* A katonai rendőrség minden munkáját szigorú diszkréció alatt végzi.

zött és falak alatt gondatlanul dohányoznak és az illetén rossz szokásból tüzbéli veszedelem következhetik; azért mindenek valakik, piacon, utcákon úgy falak alatt mindannyiszor valamennyiszer dohányozni láttatnak s tapasztaltatnak, hat forintra büntetnek". Debrecenben ugyanezen időtájtban, aki pipázáson éretett, nyakvasba tétetett.

Szegednek volt e korszakban egy hites földmérője, Vedres István, kinek általános tevékenysége, irodalmi munkássága, mezőgazdasági ismeretköre jobbra Szegedet érintette, ki városáért lelkesült. Nagyszabású tervet eszelt ki. Elkészítette a Tisza—Duna-csatorna új tervét Szeged és Pest között. Az ezt tárgyaló munkája 1805-ben jelent meg Szegeden.

Vedres vérbeli mérnök volt, de munkakörébe vont minden Szeged emelkedését eszközölő és a mezőgazdaságot, erdőszetét, szőlőművelést, dohánytermesztést és közművelődést illető kérdést. Szenvédélyes gazda is volt, aki az akkor való haladó kor követelményeit ismerte és kihasználta.

Csatorna-terve szembe helyezkedett a Budán 1800 táján készült, egy a Tiszát a Dunával összekötő csatorna-tervezettel, melynek tervezője Balla Antal volt s kiindulási pontja Szolnok leendőtt. Vedres csatorna-terve Szegedtől indult ki s olyaténképpen volt meg-alapozva, hogy a csatorna segítségével az egész Bánát gabonáját Szegeden gyűjtötték volna össze. A szegedi vár mindenestől gabona és áruraktárakká vagy mint ő nevezte „gabona tárházak” alakítottatott volna, hogy egyéb árukkal ott raktározassék. A legnyomósabb érvekkel bizonyította, hogy a csatorna kiindulási pontja más hely nem lehet, mint Sze-

ged. Ezt a különben nagyszabású tervet meg-hiusította a francia hadjárat és sok más körülmény, jelesül a közlekedési eszközök modern alakulta, úgy, hogy br. Sina György és br. Vécsey Miklós engedményesek lemondtak a csatorna kiépítéséről.

Napjainkban a Tisza—Duna-csatorna terve ismét felszínre került, de a régi tervezők: Balla és Vedres célzatai közül egyik sem valósult meg. Az újabb, most megvalósulásra váró terv szerint Csongrád lesz a Tisza—Duna-csatorna tiszai kiindulási pontja.

Összefüggésben a szőregi kincstári zálogos birtoklásával Vedres a város által létesített 1000 öles védtöltésen túl egy 2821 öles új védtöltés építését ajánlotta a városnak, hogy a vízjárta területek mind ármentesültek volna. Az 1796-ban beadott terv dugába dőlt. A tanács mellőzte, mert nem tudta, hogy a szőregi zálogos-birtokok a kezén maradnak-e? A tervet 1808-ban megint elővették, de az építésre szükséges, akkor roppant nagy összeget 25000 frtot nem bírták előteremteni. Vedres újra ajánlatot tett a tanácsnak, hogy hajlandó a töltésezést a maga költségén elkészíttetni s még az ármentesítendő területért évi 1000 tallért mint bérpénzt fizet s 12 év után az egészet visszaadja a beruházásokkal együtt a városnak. Vedressel a szerződés 1808-ban megkötöttetett, aki a vízvédelmi töltéseket elkészítette s Vedresházán virágzó dohánykertészetet teremtett. Kertészei is, albérli is telepén mind szegediek voltak, kik hamar megvagyonosodtak. Az újitórésű föld gazdagon osztotta a termést, de jó termő évek is voltak.

Vedres nemcsak ezen a téren volt kiválóság. Hü fiaként jelentkezett városának az

Hogy bánnak a foglyokkal Olaszországban.

Berlin, november 17. Wolff-ügynökség: jelentü: Hat bajor kerékpáros, aki november 10-én Bellunótól keletre La Siena-nál olasz fogságba jutott, aztán kiszabadult, elmondotta, milyen rosszul bánnak az olaszok a foglyokkal. *Egyik társukat lelőtték, az egyiket pedig, aki súlyos sebével a földön feküdt, bajjétszurásokkal megölték.* A többieket csak a tiszték mentették meg a haláltól, azt azonban ők sem akadályozhatták meg, *hogy ütle-geljék a fogságba került német katonákat.* Egy tiszt az egyik védtelen foglyot „ti német kuttyák” kiáltással arculütötte. Így utánozza Olaszország a hadifoglyokkal való bánásmódban a franciákat.

A központi hatalmak területnyereségei.

Berlin, november 17. A Wolff-ügynökség jelenti: Az angol sajtó végre beismeri, hogy a flandriai offenzívának célja az volt, hogy a belga partvidéket elfoglalják és megfosszák a németeket a tengeralattjárók bázisától. Az angolok félmillió emberük elvesztésére és óriási anyagi áldozatok árán négy hónap alatt mindössze 143 négyzetkilométert foglaltak el, olyan területet, mely stratégiai szempontból teljesen jelentéktelen és amely legnagyobb részét nem volt más, mint tölesérmező. Ezzel szemben a központi hatalmak csapatai Galiciában és Bukobinában 25850 négyzetkilométert, Riga mellett 2850, Jakobstadt-nál 470, Ösel, Dagó és Moon szigeteken 3890, Olaszországban a Piave folyóig 1220, Asiagonál 300, összesen 45550 négyszögkilométernyi területet foglaltak el.

JEGYEZZÜNK HADIKÖLCSÖNT!

árvizek ellen való gyakori védekezésnél. Alig volt időszak az ő életében, midőn kiváló szakismereteit igénybe nem vették volna. Vedres a felső hatósággal szemben is mint ember és mint szakértő megállotta helyét. Több nagyszabású szakvéleményt készített, melyek egytől-egyig alapvető munkálatok. Része volt Szeged mezőgazdasági, kereskedelmi, árvízvédelmi és erdőszeti munkálatainak fejlesztésében. A közélet minden ágában kivette a maga részét. Ennek igazolására szolgáljon az, hogy 1832-ben Rauchmüller főépítészeti országos igazgatósági mérnök, vízépítészeti nagyhirű szaktekintély Vásárhelyivel egy vonalban említette Vedres képességeit és tudását.

És itt alkalmat veszek magamnak, hogy röviden elmondjak egyetmást, amit összehangszhettém Vedres életéből és munkásságáról. Eltekintve attól, hogy — amint láttuk — a maga idejében kiváló mérnök volt s e téren különösségnek ismertetett el, foglalkozott mezőgazdasággal és a kor vívmányait felhasználva, munkakörébe vonta az erdőszet fejlesztését s úgy az előbbi, mint az utóbbi téren gyakorlatilag beigazolta képességeit. Vödörházi telepe mintatelep volt s a Vödörös-erdő, ahogy ma a nép ajkán él, még most is megvan.

Lelkesülve dolgozott a mezőgazdaság, kereskedelem és forgalom fejlesztése ügyéért, amit Tisza—Duna-csatorna terve igazol. Irt nemzetgazdasági, jelesül pénzügyi értekezést. Hódolt a muzsáknak, támogatta a színeszetet Szegeden. S mind eme munkái közegett egy cél lebegett előtte: szülővárosa, Szegednek nagygyággá tétele.

Irodalmilag foglalkozott s általam is-